

Este de două ori în septemana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era candu va pretinde importantia materielor, va esfi de trei séu de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune,
pentru Austria:
pe anu întregu . . . . . 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . . . 4 fl. v. a.
„ patraru . . . . . 2 fl. v. a.
pentru Romania și străinatate:
„ anu întregu . . . . . 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corepondinti ai nostri, si de a dreptulu Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresá si corepondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea séu speditur'a; câte vor fi nefrancate, nuse vor primi, éra cele anonime nu se vor publicá

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretu scaziutu. Pretulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se anticipa.

Budapesta, in 12 maiu n. 1875.

Dlu min. de interne **C. Tisza** — nu glumesc cu puterea sa. Ca din maneca scutura pe fie-care septemana câte 2—3 ordinatiuni, prin cari tinde a regulá si medilocí, cele-ce Diet'a n'ajunge, séu nu vre a le atinge.

Curiosu in sa, cá ori-care ordinatiune a sa, ori-cátu pare ea morale si patrioteca, candu se ia sub cucitulu anatomicu, slobode din testur'a sa a duhóre veninóse incontra nationalitatiloru!

Am ajunsu, de — precum domni magiari, ori-ce ar vedé séu audi din gur'a, séu prin faptele probatiloru nostri nationalisti, ori-cátu se fie aceea de natura generale si chiar cosmopolita séu invederatu patrioteca, pe data o banuescu si proclama — *periculósa statului magiaru*: intocmai si actele si vorbele ministrilor nostri magiari de astadi, pururiá chiar de ai loru pe data se splica si considera de indreptate incontra nationalitatiloru, spre infrenarea acestorasi!

Dlu **Tisza** între altele, publicá sub 4 maiu o cerculara catra municipia, prin carea le indémna la cea mai zelósa si energica activitate, pentru de a-si afirmá *autonomi'a*, spre a deveni corporatiuni tari, pline de viétia, ca astfeliu se forme die faptoi insemnati in viétia de statu.

Firesce deci, cá — pentru ca municipale se devina cea-ce doresce dlu ministru, se recere ne-aperatu participarea membriloru loru la siédintie si indeplinirea oficiulu de disciplina — in directiunea politice de statu; de aceea min. **Tisza** indémna din respoteri la acést'a.

Cine din acestea, astfeliu esprese, ar poté deduce ceva reu? Ei, dar altfeliu cuprindu lucrulu amiciei si camaradii d-lui ministru. Acei'a argumenta asiá: *„Municipiale fiindu tóte aprópe eschisivu compuse si conduse de ómenii nostri, si avendu destinatiunea de a medilocí acolo diosu problem'a de stepanire a minoritati magiare asupra majoritatiloru nationali, este de lipsa ca ele se desvolte neincetatu activitate si energia, pentru ca mereu se puna freu si stavila miscamentelor si chiar resuffárii nationali!*

Ací apoi unele foi, cari mititecele minoritati magiare de prin comitatele nemagiare — nu le tienu destulu de tari d'a poté suprimá elementele nationali, nu sunt de acordu cu autonomiele municipale; precandu éra si altele, incrediute in valoarea, resp. forti'a magiara si in ticalosi'a nemagiariloru, si presupunendu pentru pururiá spriginulu regulatu alu minoritatiloru magiare din partea si a regimulu si chiar a legelatiunei, nu potú *se-canta* destulu de tare — *„Osán'a"* — *marelui Ministru!*

Comicu si efrontu este, cum buna óra *„P. Napló"* in nrulu seu de dominec'a trecuta, pre aceeaasi pagina, pre carea vorbindu despre miscamintele ce vor a inauguré Romanii din Transilvania prin adunarea convocata pe 23 maiu la Sibiu, infrunta pre nationalistii nostri *„estremi"*, cá intarita in contra magiariloru pre poporul romanu, tienendu un'a, cá magiarii tindu a sterge pre romanu pe de faci'a pamentulu, precandu poporul romanu de la constitutiune in coci s'a convinsu, *„cá — acést'a tendintia nu essiste la magiari, ba cá — chiar drepturi a cáscigatu, a cáscigatu egalitate si — se partinesce pretotindenid si — nici unde nu sufere postpuners,* — pre ace-

easi pagina dicemu, apretiuindu cercular'a lui **Tisza**, despre care vorbiramu mai susu, si polemisandu cu *„P. Lloyd"* asupra importantiei autonomiei in tonate de **Tisza**, se sprime asiá: *„Noi nici de cátu nu asteptámu dela municipia, cá numai ele se fie sugrumatóriele miscamentelor nationali."* Firesce, cáci spre acestu scopu ele sengure n'ar ajunge; ei ele se fie organe spriginite de susu!

Apoi nu e batjocura acést'a, in publicu a vorbi despre scopulu de sugrumare a miscáriloru nationali, (cari miscári precum pururiá s'a doveditu, nu sunt de cátu pentru *cultura nationale*;) é r d'alta parte a negá cá ar essiste tendintia de sugrumare si a infruntá pe diaristic'a romana, cáci avisédia la atare!

Dar domni magiari dejá au ajunsu, de ni tienu atátu de prostu si ticalosu poporul si inteligintia din poporu, in cátu supunu si pretindu, cá nu vede si nu pricepe, séu nu cutédia a recunósce nici ceea-ce ei lucra si discutu pe facia, la lumin'a dilei! Si — óre pana candu totu asiá? —

Inca o apucatura domnéscá!

S'a pusu dlu min. **Tisza** a regulá in modu dictatorialu, adeca prin ordonantie — dreptulu séu *libertatea de reuniune* a cetatieniloru in statulu constitutionale ungurescu, apoi regulá asiá de frumosu acestu dreptu, acést'a libertate, in cátu — majoritatea tierii va trebú se recunósca in regulare, in frumos'a cununa de flori, unu adevératu lantiu de feru!

In nrulu precedinte descrierámu reconstituirea Reuniunei politice nationali din tienstulu Aradului; acuma i atragemu atentiunea asupra regulárii d-lui ministru de interne din 2 maiu, prin carea acea reuniune — dupa numele si modulu constituirii sale, *nu mai e posibilu!*

Dlu ministru in ordinatiunea sa, prin carea si-introduce si motivédia regularea, se sprime fórtu frumosu, cá — *„tiene de unica procedere corespondentia, ca dreptulu practiculu de reuniunire se se dea cea mai de plina libertate;"* dar apoi in regulativulu adausu i dá o libertate de tédore capulu de ea!

„Reuniune pentru nationalitati nu se poté constituí, decátu numai pentru literatura si cultura." Asiá se dispune in punctulu II.

„Reuniunile politice si ale lucratoriloru nu potú tiene reuniuni filiali." Asiá se dice in p. IV.

„Titulu nationalu," nu se iérta reuniuniloru. Asiá suna punctulu VI.

„Reuniuniloru din patria nu li este permisu a se folosi de marc'a, colorile séu insemnele vre-unei tiere straine." Este punctulu VII.

Statutele ori-cárei reuniuni, de orice natura, trebue se aiba recunoscintia guvernulu prin vidimarea loru de acel'a; pana la urmat'a vidimare, reuniunea se considera numai de provisoria. Este intielesulu punctulu I; é r in punctulu IX si celu din urma, din capulu loculu fie-care reuniune este supusa la discretiunea guvernulu.

Astfeliu este *„cea mai deplina mesura a dreptulu practiculu de reuniune,"* dupa anim'a si mintea liberalulu ministriu magiaru de astadi!

Intréga ordonatiunea d-lui **Tisza** merge acolo, ca pre cei slabi si prosti séii sparie si impedece in desvoltarea dreptulu; apoi firesce cá — domni magiari

tre nationalitati le tienu de slabe si próste!

Lu-incredintiamu cá — se inșiela. Las' cá va vedé. —

Budapesta, in 12 maiu n. 1875.

Incepu a se succede sciri telegrafice de mare importantia, din mai multi párti ale Europei.

Alalta-ieri telegrafulu din Bucuresti ni auuncia, cá incepandu-se domineca alegerile pentru Camer'a viitória in colegiulu proprietariloru celoru mici, parti'a *„rosia,"* carei depes'ia dice — *„e o a d e r e s t u r n a r e"*, ar fi voitu a insená o demonstratiune cu privintia la aniversarea anessiunii Bucovinei, é r o turma de glóte ar fi incercatu a ocupá casa primariei; deci a trebaitu se intrevina puterea armata, carea a facutu arestári si a restabilitu pacea.

Candu oetiramu acést'a scire, ni veni temerea si credintia, cá — este *„humbugh."* Dar cu datulu de ieri, 11 maiu, telegrafulu din Bucuresti ni auuncia, cá la alegerea colegiulu proprietariloru mici, guvernulu a repór'atu invingere stralucita. Dintre 33 de deputati alesi, op'sitiunea a scosu numai 6. Ordinea nu s'a mai conturbatu si iritatiunea s'a domolitu. —

Vediendu acestea, ni aduserámu a minte de *„Alegatoriulu liberu"* si de *„Romanulu,"* cu espresele loru denunciári, cá s'au organizatu si pusu in lucrare bande electorali, ca nici candu alta data, cari ataca si maltratédia — mergu pana a atacá chiar pre femei, astfeliu provocandu gróza si indignatiune! De va fi fost asiá, apoi este usjuru a crede, cá se va fi intemplat si vr'o esplosiune din partea publiculu! Romanulu sufere indelungu, dar si isbucnesce, candu se imple mesura.

Din Grecia, totu sub datulu de domineca, telegrafulu ni auuncia, cá ministriulu Bulgaru si-a datu dimisiunea si cá noulu cabinetu s'a formatu din parti'a democrateca cu **Tricupi** de presiedinte, totu o data pentru cele interne si externe, **Archolly** la culte si provisorminte la marina, **Genna** pentru rebelu, **Lombendos** pentru justitia si **Petanezas** pentru finantie.

Mai de unadi *„Politik"* din Praga ni spunea, cá in Grecia ruptur'a între Regele **Georgios** si tié a ar fi ajunsu pana la resolutiunea celu de a parasí tronulu. Se vede deci, cá a succésu a mai carpí o data treb'a. —

Din Spania sub acelaasi datu se notifica, cumca ostrile regali au primitu comand'a, se inainte fora crutiare spre a strimtori pe Carlisi si a pune capetu reacoiei. Ar si fi timpulu o data! —

Sambata trecuta Diet'a Prussiei votá definitivmente legea pentru monastiri, o lege pentru carea orsi-cum calugerii si calugeri-tiele, se intielege a r o m a n o - c a t o l i c i l o r u, se scotu din tíera. In urmareea acestei legi deci, multime de calugeri si calugeri-tie, din monastirile de pre teritoriulu Prussiei, si-au luat catrafusele, incarcandu totu ce au avutu pretiosu in ele, si au inceputu a-si cautá alte ouiburi calde. O parte mare si-au indreptatu pasii spre — ferici't'a nóstra patria, unde atátu de bine traiescu — vamesii si fariseii! —

Alalta-ieri, luni pe la médiadi, sosi in Berlinu Imperatulu tuturoru muscaliloru, asteptatu cu mare pompa si cu braciule deschise de Imperatulu Germaniei celei poternice si de tóta curtea in Resiedintia acestui-a. Nici candu alta data nu s'a datu atát' insemnătate veditei Imperatulu **Aloissandru** alu II. casí acuma, si caus'a e, cáci se astepta, ca opiniunea publica atátu de alarmata prin multe conflicte si controverse politice se fie luminata si pacificatu prin votulu poterniculu stepanitoriu de la Nowa. Tóta lumea europeana tiene, cá astadi in man'a russulu este — *p a c e a* si — *r e s b e l u!* —

Diu'a de intrunire a deputatiloru partitei nationali de Diet'a Ungariei, in c'óntielegere cu cei presentu, s'a pusu pe 20/8 maiu a. c. Obiectulu e: *a deliberá asupra necesitati unei manifestatiuni in faci'a situatiunei, precum s'a marcatu acést'a dejá prin mesurile guvernulu si ale organelor publicu.*

Este de doritu, ca nici unulu dintre deputatii nationali se nu lipsésca.

Publicámu acést'a recercati de presiedintelê clubulu nationalu. —

NB! Legea ungeréscá pentru pensiuni si provisiuni pe séma invetiatoriloru, a primitu pré nalt'a santiune si asiá dara are sé între numai de cátu in viétia. —

Budapesta, in 10 maiu n. 1875.

Pentru lips'a de 12 zile a Redactorelui din Pesta, avemu se suplinimu astadi multe din sfer'a politica. Despre **Serbia**, se respandescu faime, nemicu mai pucinu decátu favorabili, si ce bate la ochi este, cá se respandescu din Russia, despre carea se scie, cá i este simpateca Serbia.

Faimela culminédia intru aceea, cá nemultumirea cu principele **Milanu** cresce pe di ce merge astfeliu, in cátu dejá contrarii familiei **Obrenovicu** ar preumpent in tíera, é r intentiunea loru se fie — nu dóra a in-schimbá pre **Milanu Obrenovicu** cu **Alessandru Caragoorgieviciu**, ci a chiamá pre principele **Nicolau de Muntenegru** la tronulu Serbiei si in acestu modu a impreuná domni'a Serbiei cu a Muntenegrulu, dandu adeca aceste dóuo tíere man'a — peste capulu **Bosniei** si **Ertiogovinei!** Faim'a, déca va fi basata pre adevér, este de cea mai mare importantia, é r chiar déca ea ar fi o scornitura góla, romanc picante si caracteristica pentru situatiunea de astadi si pentru combinatiunile possibili in in acele párti.

Adevérata este aplicatiunea séu comentariulu ce face aparitiuniloru de astadi in **Serbia** — organulu celu mai eminente nationalu din Austro-Ungaria, *„Politik"* din Praga.

Dupa o corespondintia a acestui organu din Pesta, in nrulu seu (125) doji'a trecuta, afacerile in Serbia se fie pornitu spre *reactiune*. Adeca, spiritele au trecut prin stadiulu de essaltatiune si au ajunsu la descordarea naturala, carea nasce si nutresce decaderea.

Acést'a avendu in vedere, corespondintele numitei foi se sprima astfeliu: *„Atát'a este nenegabile, cá de se va aretá in Serbia asiá unu puiu de reactiune, apoi serbii voru avé a o multiamí Zastavei si altoru asemenea foi."*

Ací Redactiunea de la *„Politik"* face urmatóri'a observatiune, pre care o recomandámu in tregulu nostru on. publicu, spre justificarea nóstra in disputele nóstre cu fanfaronii nostri:

„Acestea sunt rezultatele radicalismulu, carele in tóte tierile din lume deschidu drumu reactiunei. Noi reflectámu pre guvernulu serbescu, se nu se ide dupa nematurii radicali. Déca o partita comite nebunii peste nebunii, de aci nu poté urmá, cá si regimulu se faca asemenea."

Ceea-ce Redactiunea de la *„Politik"* svatuesce guvernulu serboscu, aceea noi si la acést'a ocaziune nu lipsimu a svatuli *natiunei romane: Feréscá-se a urmá necoptiloru radicali!* Déca o partita face nebunii peste nebunii, opiniunea publica aibe mintea si judecat'u sa si — nu se ide dupa nebuntele fanfaroniloru. —

O alta scire, carea asemenea se splica in sensu fórtu interesante, avemu se notámu in modu supletoriu din Constantiopolu, adeca, cumca inoia inceputu lantii acesteia marele-vezir **Husein Avni pas'a** a fost demisiunatu si inlocuitu prin **Essad pas'a**, si cumca acést'a schimbare se splica in contra **Francei**, ca unu triumfu alu politicei dlui **Bismark**, de óra-ce este cunoscutu, cumca in Oriente po-

litic'a si infuinta franceze, reprezentata de ambasadorele republicii franceze dlu de *Vogue*, era prevalinta si facea mari pedece si neocasi politice nemtiesci, atatu celei directe din Berlinu, catu si a celei indirecte din Viena. Destulu ca se crede, cumca acesta schimbare va trage dupa sine si retragerea marchisului de *Vogue* si asi va da intréga infuinta Germaniei, ceea-ce noi tienemu de o totale amagire, scindu noi din esperiinta, ca politic'a Francei se basedia pre interese colosali, pre cari Francia, pona e, nu le va abandona. —

Dora totu aici, dupa asociatiunea logica, va fi locul d'a aminti si de fain'a ce ne'ncetatu se sustiene, cumca Germania dlui *Bismark*, cu ori-ce pretiu cauta pretestu d'a incepa oerta si apoi resbelu cu Francia.

Noi la rondulu nostru, candu am spliatu natur'a si insemnatea notelor diplomatece intre dlu de *Bismark* si intre *Belgia*, am spusu curatu cetitorilor nostri, ca propriamente Francia este carea doro pre Germania si incontra carei se tiesu intrigele in Berlinu. Caus'a cu Belgia — inca nu e complanata de totu; in faci'a spiritului comunu din Europa, indignatu de procederea dlui *Bismark*, acesta s'a muiatu tonulu, dar si sustiene pretensiunea — nu numai faci'a de Belgia, ci faci'a pe tote statele Europei, cerendu de la tote, ca se se ingrigesca de legi prin cari se se scutesca de atacuri statele si resp. barbarii de statu ai poterilor vecini. Paralelu insa agentii Berlinului alarma lumea, ca Francia din respoteri si-organisedia si intaresce armata, si ca — acesta este o amenintiare de pace in Europa, amenintiare directa Germaniei.

In desiertu foile franceze — atatu cele guvernamentali, eata si cele opozitionali respingiu insinuatiunea, indesiertu chiar guvernulu Republicei areta respicatu, ca este do parte d'a dori resbelulu si d'a se pregati pentru elu: omenii d-lui *Bismark* striga contrariulu si — lumea intréga este in neliniscire. Sambata trecuta *Memorial Diplomatique* enuncia in tonulu celu mai energicu, ca — „Francia va respecta tractatele, caci dorescu pacea, si ca — „a presupune, cumca ar fi cu potintia, ca cele trei Imperatii de nordu ar voi se atace pre Francia fora causa, ar fi a vatem'a din adinsu onorabilitatea acelora.“ —

Esemplu raru de intieptiune si de patriotismu dede lumii ilustrulu *Gambetta* in dilola trecute. Elu de tota lumea este cunoscutu republicanu si democratu curatu ca aurulu; de asemenea este cunoscutu ca — cu totulu alt'a a fost ideia sa despre republica, decatu constitutiunea ce o vota adunarea nationale din Versalia, si anume ca densulu pururia a fost in contra sistemului de doué camere, in contra *Senatului*. Si cu tote acestea *Gambetta* astadi, candu o data Republica este ast-feliu statorita prin lege, s'a pusu cu tota onergia sufletului seu a aperi legea essistente si a indemn'a pre poporu, se-si faci'a din ea base de dreptu, ér dreptulu se si-lu pricepa si eserciadie in cea mai deplina mesura, intru interesulu seu si alu Republicanismului.

Mai nainte in *Belleville* langa Paris, naintea alegatorilor sei, apoi in *Bordeaux*, urbea eminentminte republicanu, *Gambetta* desfasura miloru de catatieni ce-lu incunjurara — ideiele sale despre noúele legi constitutiunali, cari — ori catu de pucinu asi'a precum le-ar fi doritu elu, totusi au dispositiuni, ce bine cuprinse si aplicate, dau legelatiunea intréga in manele poporului si asigura dezvoltarea mai de parte legale a Republicanismului, identicu cu democratia.

Si cei mai aprigi contrari ai lei *Gambetta* recunoscu, ma chiar admira intieptiunea sa; dar — firescu nu lipsescu nici demagogi si fanfaroni, cari lu-acusa de — *capitulatu*, *metamorfosatu*, *vendutu poterii*, si mai cate tote tréncuri fléncuri, esite din capete cu creri scintitii. —

Budapesta, in 11 maiu n. 1875.

Calatori'a monarchului Austriei prin *Dalmatia* se apropia de finitu; in 4 dile MSA se astepta in Viena, unde i se prepara o primire in triumfu.

Nu ne prinde mirare, ca Vienesi afla acéta calatori'a de aproape 6 septemane, prin muntii si valle si limanele furtunose ale *Dalmatiei*, o calatori'a dintre cele mai obosi-

tórie si espuse chiar pericoleloru, demna de ovatiuni si de triumfu. In fine escursiunea monarchului n'a fost pentru flori de oucu, ci — de buna séma pentru scopuri politice forte mari.

Noi — din capulu locului am indegetatu acést'a, ér intemprile dovedira in multe privintie indegetarile nostre.

Se soie ca — Crivoscianii din Bocca Catarului nainte de cinci ani s'au revoltatu contra legi de militie si ca pacea nu s'a potutu restabili decatu prin concessiuni grele si prin versarea multoru bani din partea statului. Legea pentru militie nici pana astadi nu este intrudusa in *Dalmatia*. Acum reporturile foiloru ni spunu, ca MSA n'a pregetatu a petrunde pona in muntii Crivosciei si a vorbi faci'a in faci'a cu — cumplitii taiatori de nase si crepatori de capete! Apoi cu mandria descriu acele reporturi cum acelu poporu, printr'unu betranu alu seu din *Dragali*, a declarat Imperatorului: *Armedia-ne si suntemu gata a-Ti urma poruncile, caci cu din'a de astadi ni-a resaritu sírtele!* Monarchulu se se fost incantatu si se fie cerutu aplicarea si repetirea votului, „ér *N. Fr. Presse*“ constata, ca — ceace n'a potutu legea si armele, a modilocitu vediuta MSAle.

Budapesta in 10 maiu 1874.

Dupa scirile ce poturamu culege din reporturi de la *Aradu*, *Caransebesiu* si chiar *Sibiu*, siedintile sinodeloru eparchiali se continuara — la primelo doué locuri pana vineri sér'a, precandu inchiaierea celui din *Sibiu* abia se astepta pe sambata.

Pe langa numeroasele si greu cumpenitoriele afaceri ordenari, au mai preocupatu asta data si unele cestiuni straordenari activitate sinodeloru, specialminte a celor din *Aradu* si *Caransebesiu*, dintre cari cestiuni amintimu anume *causa fondurilor comuni*, atatu in privint'a controverséi intre ambele Diecese pentru modulu si locul de administrare viitoria, catu si in privint'a folosirei unei parti din veniturile curate spre scopuri de cultura. In prim'a privintia mercuria trecuta a avutu locu o intelnire in *Temesiora* intre 15 membri trimisi din partea *Sinodului Aradanu*, pentru d'a incerca intielegere amica asupra cestiunilor controversé, ceea-ce insa n'a succésu, constatandu-se numai atát'a, ca reprezentantii partiloru Banatice mai toti sunt pentru administrarea in comunu si anume in *Temesiora* a fondurilor, ér reprezentantii partiloru ungurene in majoritate pretindu despartirea si impartirea fonduriloru intre diecese. Si asi'a acéta causa totu in acéta trista conditiune se va supune congresului nationale de estu timpu.

In privint'a inceperei de folosire, spre scopuri culturale, a veniteloru fondului bisericoscu generale, in buna contielegere a ambeloru sinode concerninti, s'a statoritu, ca din venitul de aproape 30000 fl. la anu, una a trei'a parte se se imparta intre ambele Diecesa in proportiunea de 3/5 pentru *Aradu* si de 2/3 pentru *Caransebesiu*.

De asemenea straordenaria insemnate este votulu sinodului *Aradanu*, pentru infiintarea unui *Institutu pedagogic-teologicu cu síese clási*, pentru carele in data se se incepa zidirea edificiului necesariu langa biseric'a catedralo din *Aradu* si se se faci'a o organizatiune catu mai buna, pe temeielu careia se póta fi deschis institutul inca in toamna anului curinte.

Acé cu parere de reu cauta se observamu, ca in iritatiunea si desgustulu ce a causatu unele aparitiuni egoistice la desbaterea asupra administrarii fonduriloru comune, s'au trecut cu vederea unele conditiuni, cari — tare ne tememu ca voru impedeá realizarea frumosei ideie! Mai speciale si lamuritu vomu vorbi la timpulu seu, dupa publicarea protocololoru sinodali. —

In fine amintimu, cumca la postulu vacante de vicariu episcopescu si presiedinte consistoriale in *Oradea-mare*, in siedint'a de mercuri s'a alesu cu tote voturile contra numai unui'a — parintele archimandritu *Andrei Pappu*.

Dlu nou Eppu alu *Aradului* sub timpulu siedintelor sinodali s'a probatu de unu conducetoriu escelinte si — in unele momente numai tactului seu si respectului ce a sciutu insufla, este de a se multiam, ca sinodulu

din *Aradu* estu timpu nu s'a spartu si improscatu fora nici unu resultatu; caci elementele constitutive ale acelu'a s'au doveditu forte eterogenee.

In *Caransebesiu* tote au decursu in buna armonia si conducerea dlui *Eppu Popasu* se lauda de catra toti. —

Budapesta in 11 maiu n. 1875.

Puntulu politicu si economicu alu epistolei lui *L. Kossuth*.

Amintiramu in nrulu precedinte despre epistol'a mai noua a fostului guvernatore si dictatore *L. Kossuth*, in caus'a cestiunei si miscaminteloru comerciali din patria. Epistol'a datéda din *Italia* *Colegno*, 7 martisoru a. c. si cuprinde critic'a cea mai agora a sistemelor si imprejurarilor — din punctu de vedere speciale si politicu.

Unu punctu alu acestai actu memorabile suntemu detori a-lu consider'a specialminte in foi'a nostra, intru interesulu patriotiului alu publicului nostru!

Marele agitatore nici in acéta emanatiune a sa nu perde din vedero tient'a sa cea mare spre salvarea Ungariei, emanciparea politica-finantiale din ghiarele Austriei.

Este constatatu, ca prin sistem'a vamale de astadi, adoptata cu ocaziunea pactului dualisticu de la 1867, respectivminte prin sustinerea unitatii si comuniunei teritorului vamale intre *Cis-* si *Transilvania*, partile unguresci perdu pe fiecare anu infricosiatu de multu si — industria loru, intru tote dependinte, ba chiar asservita celei nemtiesci de peste *Laita*, nu póte progresá, nu se póte dezvoltá de feliu.

S'a calculatu, ca de optu ani, in suma rotunda 1000 de millioé de florini face mai multu importulu de catu esportulu de articli comerciali si industriali in Ungaria; cu alte cuvinte, ca partile unguresci cu atáta, adeca cu unu miliardu de florini a seracitu in optu ani numai prin sistem'a de vama, spre cásigulu Europei apusene, si mai vertosu alu Germaniei austriace si prussace.

De aci urmédia ingrozirea de viitoriu a adeveratoriloru patrioti, unde se mai afla atari. Caci Ungaria, incarcata cu detori publice si private, abia se mai póte pretiui totu cu totulu inca la vr'o cinci miliarde de forint activi, si asi'a continuandu-se sistem'a intr'o generatiune, pre calea cea mai drépta si pacica, ar deveni intréga espropriata, de totu fora nici o proprietate!

Acéta fatale situatiune marele agitatore din *Italia*, si-a ales'o de basa, de punctu de ramimu, pentru d'asi pune parghi'a, ca se redice din titine sistem'a si domnia de astadi. Densulu, omulu celu mare, cu numele celu devenitu istoricu inca in victia sa, lamurescu si areta din firu in poru, cumca pentru salvarea intereseloru economice, adeca comerciali si industriali si finantiali — ale tierii unguresci, nu essiste altu modu, de catu formarea de teritoriu vamale separat, emanciparea din braciule Austriei a economiei nationale unguresci, si acést'a prin introducerea sistemului de prohibitiune, pentru ca asi'a pre de o parte se spriginésca industria nostra, ér de alta parte venitul vamale dupa marfele straine se-lu aduca intregu si in mesura catu mai abundante — in vistier'a tierii.

Nu esto indoieá, ca vocea lui *Kossuth* in acéta privintia va face efeptu, macar ca acestu efeptu in momentu, sub impresiunea marilor promisiuni ale guvernului — asi'a disu liberale — dora nu se va manifestá pe faci'a. Noi suntemu convinsi, ca guvernulu de astadi nu va fi in stare a-si implini promisiunile, si atunci cetatienii si-vor aduce aminte de vorbele lui *Kossuth*, probabilminte insa pré tardiu, ca se li mai póta luá folosulu! Cu tote insa, noi suntemu de parte de a vré se afirmamu, cumca parerea si propunerea lui *Kossuth* — astadi primita si aplicata, ar fi sicuru in stare, a vindéca relele si a salva viitorulu tierii. Atát'a inse insemnámu, ca déca dora déjà astadi svatulu si proieptulu lui *Kossuth* s'ar dovedí pré tardiu si fora efeptu, apoi in cati-va ani — elu va fi probabilminte inca mai pucinu folositoriu.

Ungaria, dupa tote câte vedemu, este destinata ruinei finantiale; caci ea — nu mai conósce si nu nu mai atientesece scopuri morali mai inalte; ér stercora materiale de diece ori este mai poterica din partea strainetatii.

NB! Epistol'a din cestiunea e unu opu completu dupa cuprinsulu seu, si *Kossuth* o adresá dlui *Otto Hermann*, membru alu reuniunei de comercianti, industrianti si economi nationali, ce s'au constituitu pentru d'a convocá si intruni unu Congresu economicu-nationalu din tota tier'a in *Segedin*, spre scopulu de a desbate supremele cestiuni economice-nationali, ce astadi agita spiritele in acéta tier'a, finantialminte ruinata.

Congresulu dupa cum ni reporta „*P. Lloyd*“, domineca trecuta intradeveru s'a intrunitu, partecipandu mare multime de patrioti; ér resultatulu a fost, ca chiar in privint'a cestiunei discutata de *Kossuth*, luá la primulu locu resolutiunea:

„Congresulu economicu-nationalu din *Segedin* dechiara, cumca pentru inflorirea patriei afla de conditiune absolutu necesaria, despartirea teritoriulu vamale ungurescu.“

Va se dica: deplinu dupa svatulu lui *Kossuth*; va se dica: in daru s'au trudit si se trudusu foile guvernamentali si cu ministrii — din trecut si din presinte, a capacita lumea industriale si comerciala, cumca separarea teritoriulu vamale ungurescu de Austria — din cause si politice si economice si patriotece nu este de doritu: cu totulu in dar; caci vocea lui *Kossuth* — in vinci! Si noi tare credemu, ca — in orele decisive totu acea va invinge si in alte cestiuni — inca mai gravi. —

Este comedia séu scandalu?

Séu ambele impreuna?

Baziasiu la *Dunarea de diosu*, in 7 maiu 1875

Trei dile petrecu in *Biserica-alba* si — patru prin locurile vocine si prin alte parti ale *Banatului*, si — vediu cu ochii mei, si audii cu urechile mele lucruri, pre cari nu sciú se le caracterizezu, caci — nu am invetiatiu nici a le conosece, nici a le crede — nevediate, acuma le intelnii mai antai!

Am fost la domineca *Tomii* tocma in *Biserica-alba*, in sala *Micii*, ca se vedu adunarea alegatoriloru, inscenata prin mandate oficiali cátra notari si primari, pentru d'a candidá pre unu *Misicu* de ablegatu, pre carele nu-lu conosece in totu cerculu nimeu, decatu in centru — doi-trei functionari si doué-trei, dar mai vertosu una dama frumosa, si despre carele cei ce-lu conosecu — sciú, ca — are barba lunga si négra si este persóna de figura imponenta, ér regimeloru magiare pururia a fost gata spre servitia.

Ei, apoi nu sunt aci intruniti cele mai eminenti calitati de deputatu!

Destulu ca — am numeratu adunati alegatori — vr'o 80 de nemti si 20 si cati-va de romani si sorbi, intre acestia — pare-mi-se 3 preoti, cari insa s'au tienutu forte passivi, facendu nemtii pre gur'a satului, in modu destulu de comicu.

Am intrebatu, candu vedii adunarea: cati alegatori are cerculu? si unu d. de la magistratu mi respunsa: Vr'o 9000; dar — pona se ajunga la alegere, stergemu noi vr'o 6000, mai alesu ca vedemu cum se retragu de cátra noi! Omulu meu sci'a si nu pré; mai apoi primii aplicari mai positive.

Destulu ca — adunarea s'a deschisu de unu d. *Suttag*, inspectore guvernialu de scole, asi'a dara oficialu de statu. A vorbitu frumosu despre drepturile constitutiunali, sciti despre acelea, pre cari dd. le póta in gura, din cari poporulu nostru insa nu vede, nu sente nemica! A indemnatu si se impace si intrunésca toti in partia „liberale“ a guvernului si se aléga pre *Misicu*, carele vorbescu in cinci limbe — totu numai patriotismu magiaru! Apoi au urmatu „*Hoch!*“, „*Ellen!*“, „*Jivio!*“, „*Sé traisca!*“ — totu de nemti strigate. Apoi fusera pofiti doi *Radulovicsci*, ca capii vorbeloru presenti, se spice pe romanu vorbele dlui *Suttag*; dar aceia — de ai naibei ce sunt, respunsera nemtiescu, ca — „nu sunt pregatiti a vorbi in limb'a romana!“ Apoi tienete-le risu in hohote! Deci s'a sculat unu strainu si a inceputu a vorbi romanescu, in catu se-ti astupi urechile si se tai fug'a, pana unulu dintre preoti dintr'unu cotu mi ti-lu batjocuri, ca se-si tienu gur'a si se nu spurcu limba cea frumosa! Ér urmara risete si hohote de resuna sal'a! Apoi incepu unu cetianu romanu a ceti o proclamatiune serbesca ér intre risu si sgomotu mare, pana ce nemtii satui de gluma, prorupsera in „*Hoch Vaterland, hoch König, hoch Misits!*“ Asi'a se gatá meetingulu de candida si — lumea incopu a se imprescia; dar — domni dederu navala dupa betii ómeni, cu pandurii aducendu-i de pre strade, ca se — subscie protocolulu de candidare!!!

Ei — si-lu de bine, acéta comedia; ea este demna de cugetulu loru si de anima si

patriotismului lor si de — toti cãti sentu si cugeta si luca ca si ei. Acãst'a fũ partea comica a istoriei; vine acuma cea scandalõsa si dureroãsa!

Amintii mai susu, cã in acestu cercu electoral, ce se estinde in cinci municipia si cuprinde cu Biserica-alba la 100,000 de suflete, parte mai mare totu omeni cu avere, comisiunile tramise pentru conscrierea alegatorilor, desi au pasitu cu cea mai mare rigõre, d. e. in Dolõve a denegatu dreptulu pentru restantie de dare de câte 1 cruceriu si 1/2 cruceriu, totusi ele pe temeiulu documentelor produse nãntea lor — au trebuit a consemnã la 9000 de indreptãtiti, si astfelu a substerne consemnãrile comisiunei centrale din Temesõra. Dar — ce se vedi esindu de la acãsta comisiune centrale, cãrei legea electorale in §. 41 i impune a completã seu intregi listele electorali!

Faru reclamatiune, fora documentele necesari, in modulu indatenatu clandestinu alu acestui comitatu, listele fusãra intregite astfelu, încãtu din cele mai multe se stersera 100, 200, ba pana si 300 de procento dintre inscriisii alegatorii! De essemplu: in marea si bogatã comuna Dolõve, unde pe langa tãta rigõrea comisiunei conscriãtorie, se afãsãra peste 500 indreptãtiti, de la comitatu venira stersi — numai 350! In Deliblat, comuna asemenea fõrte mare si bogata, cu mare nevoia se conscriesera prin comisiunea conscriãtorã 360 de alegatori, de la comitatu venira intariti numai 88! Peste totu, in cele dõue cercuri alu Cubinului si Carladorfului, cu 11 comune romane si serbese, er unã nemtiãscã, dintre 400 de nemti iscriisii nu s'a stersu nici unulu, era dintre peste 2000 de alegatori serbi ei romani nu remasãra decãtu 400!!

Si — acãsta jãfuire de buna sãma — numai din caus'a, cãci domni tocmai aceste dõue cercuri maltratãndu-le mai uritu, nu potu contã de felu pre voturile lor — nici la alegerea pentru Dieta, nici la cea pentru reprezentantiã municipale. Deci desperati domni de a potã câscigã pre acestu poporu, se pusãra oblu a-lu despoã de dreptu! Si asiã — era ce ni se presenta in dulceã nostra patria ungrãscã: unde legea ni dã unu dreptu polition, acolõ domni ni-lu iãu; in Transilvania unde dejã legea nu dã atare dreptu, acolo poporulu n'are a se teme de astfelu de jãfu din partea domnilor!

Ei bine, acum eu intreb: Ore omu de omenia, si anume romanu seu serbu, ce si-stima sãngele si onõrea nationale, pãte sã se alature si sã tiena cu o partita, ai cãrei membri de la potãre comitu astfelu de atacuri in contra poporului nostru? Ore celu-se springiasse pre astfelu de õmeni, nu se face partasiu si de asemenea vinovatu pentru astfelu de dusmanã in contra bunului, loialului si de tronul si patria multa meritãtului poporu romanu si serbu?!

Respundeti la aceste intrebãri, voi doi dd. Radulovicsi, cari — pona mai ieri, pasindu in urmele marilor vostri strabuni, stateati in fruntea poporului nostru in luptele contra apesãrilor straine, er acum de odãta ve puserati in sirulu apesatorilor aceluiași poporu, — spuneti pe onõrea, pe numele, pe Ddieulu vostru, se pãte pasirea si portarea vãstra justificã? Ve mai potã opiniunea publica nationale stimã si crutiã?

Sãu cã dõra — aveti vr'o cauza seu v'ati facutu unelte domnilor de la potãre, pentru d'a li ajutã sã se reshune in contra lui Babesiu??*)

Sãu cã dõra vi-au desteptatu ambitiunea si nu vi lasã odihna — lauriã, laudã si marirea, — si binecuvãntarea ceriului, ce s'a reverstatu asupra capului si familiei parintelui Josca din Iamã, carele acum de nou se mĩscã??)

Vai si er vai! Dar voi nu ve cugetati, cã — nu lui Babesiu stricati, ci poporulu; nu pe elu lu-vãtemati si ucideti, ci pre bietulu poporu si interesulu nationale! Au voi sã nu sciti, cã Babesiu numai de nevoia a primitu candidaturã si ablegatã in rondulu trecut, fiindu cã numai prin alu persõna se potea reusã; dar cã a fost *espresa stipulatu*, cã — numai pentru atunciã?

Veniti-ve in ori domnilor! Aduceti-ve a minte de onõrea, de detorintã, de trecutulu si venitorulu vostru! —

Atãt'a asta datã; curendu mai multe si totu asiã de frumõse. — I. R.

Dela Diet'a tieriei.

In Cas'a reprezentativa a Ungariei desbaterea asupra proieptului de bugetu se continuã in siedintia de marti, 4 l. c. Opusetiunea din drept'a renol ataculu contra regimulu prin c. A. Apponyi. Acãst'a mai antaiu constatã, cã intrebãrile ce puse br. Sennyey regimulu sunt

*) Cumca si numele Babesiu ii impungo in ochi pre domni de la comitatu, ale carorã abuseri de atãta ori le-a descoperitu si sbiciutu — credemu; dar nu credemu ca tocmai pentru Babesiu se fie despoiatu ei miã de poporu de dreptulu electoral, nu pentru cã dupã reporturile ce avem, apoi si prin alte cercuri au pasitu despoindu totu asiã de fora sufletu, încãtu unu amic din Temesõra ni afãra, cumca in comitatu Temesõrulu ajunge la 10,000 nrulu romanilor, stersi din listele alegatorilor! Este curãtu forãdelega seu becherismulu, care face acãst'a. Red.

din cele mai vitali si cu tãte acestea min. finantielor dede unu respunsu fõrte ne-indesultatoriu, ba chiar insufãtoriu de mari ingirigi; cãci acãst'a nu enuciã cã dõra ar fi neoportunu sã se respunda acestorã intrebãri, ci dechiarã simplumente cã regimulu a spusu nãntea tieriei totu ce voiesce si de aceea invitã pe parentii patriei se se indestulesca cu ce facõ regimulu pan' acõ, fora de a-lu mai necasi sã spuã ce va face in viitoriu, dupã ce din enuciatiunile si faptele sale de pana aci si asiã se pãte conchide, cã ce politica va sã urme intru regularea finantielor tieriei. Aci inse arãta Apponyi, cã enuciatiunile de pan' aci ale regimulu sunt numai nesce dorintie si propusuri ce trebuie se le aiba ori ce ministru, dar esteã nu indestulescu, ci se recere dechiaratiune asupra principiilor si ideilor carorã va sã se conforme regimulu in politi'a sa finantiale.

— In cãtu apoi pentru faptele de pan' aci ale regimulu Apponyi arãta, cã nici acesteã nu-su calificãte sã insufã incedere; cãci ce s'a prezentatu pan' aci Dietei sunt totu proiepte preluãrate de guvernile precedenti, si asiã din ele nu se pãte conchide la actiunea viãtorã a regimulu. — In urma mai reflectã, cã partiã liberalã inca nu se pãte privi de garantiã pentru actiunea viãtorã a regimulu; cãci acãsta partita nu este legata prin identitatea ideilor si nu din ea a esitu regimulu, ci acesteã a insoenat'o si astu-feliu ea nu este calificãta de a sustienã mai indelungatu unu guvern si nici de a conchide cã ce politica urma; apoi voturile de incedere ce le primesce guvernulu din provincia sunt si mai pucina garantiã, cãci ele-su ori acte de curtuãsia, ori efiuntie oficiali.

— Astu-feliu demustrã Appony cã regimulu nu presentã inca nici o garantiã despre politia ce va sã urme intru restabilitãrea eilibriului in casa statului; de aci dara invitã si elu regimulu sã presente odãta o programa, ca sã acie alegatorii cui si pentru ce sã se dõe votulu la alegerile prossime. —

Luã apoi cuventulu procatorulu regimulu, min. C. Tisza si vorbi intr'unu tonu nu numai nedemnu de unu ministru, dar si neparlamentariu. Elu reflectã mai antaiu lui Apponyi, cã se multiãmesce de ingirigirea cea plina de iubire crestinesca ce o arãta opusetiunea din drept'a, cerendu necontentu sã presente regimulu o programa, ca sã-si pãta castigã incederea tieriei; elu dice cã nu ambla dupã incedere, dar o primesce cu placere, dacã i dã cine-va. Apoi dechiarã, cã regimulu are de programa „salvãrea patriei“ si de aceea s'a facutu fustiunea; ori cine inse pãte sã intrebe regimulu in detaiu ce va sã face pentru viitoriu, dar guvernulu va respunde numai candu i va placã, si astu feliu acõ nici nu pãte sã spuã mai multe decãtu ce a spusu. — Dupa aceea reflectã l. i. E. Simonyi, cã e casi o torãtorã ce nu pãte sã dõe tonuri mai placute ori de câte ori o vei suci; totu pe est'a lu-invità se se uite la cei din jurulu seu, ca sã vedã, cã e unu nimenea; apoi se apucã si lu-amenintã cã elu — Tisza — n u e asiã de crestinu, ca sã-si intorca si cealalta parte a faciei sã i o lovãscã celu ce i-ar dã o palma, ci atunci elu va sã dõe contrariulu seu dõue lovituri. Astu-feliu continuã totu amenintiãndu. — In urma reflectã baronelu Sennyey, cã membrii din guvernulu au recessu încãtu-va de la parerile si convictiunile ce nutriã nãntea de ce intrãra in cabinetu, dar chiar de aceea este parlamentarismulu ca omenii sã se capacãtiedie; apoi in locu sã-i mai respunda la vre o intrebare, intrebã numai cã de ce nu-si presente insu-si Sennyey program'a sa, si dupã acesteã se aruncã in fotoiulu ministeriale, si inca aplausu de mame-lucii sei. —

I. Helfy se sculã apoi si dede spressiune indigatiunii, cã Tisza s'a demissu in vorbirea sa la unu tonu asiã de nedemnu atãtu de unu ministru, cãtu si de unu parlamentu. Dupa aceea arãtã, cã guvernulu actualu totu ce a presentatu inãntea Dietei pan' acõ au fostu proiepte eredite de la guvernulu trecut, si cã uniculu fetu alu seu este proieptulu de plenipotintia generale, prin care inse se va nãntã numai ruin'a tieriei.

Luã apoi cuventulu Dr. P. Hoffmann. Elu inca reflectã mai antaiu lanepotrivitãle dechiaratiuni si reflexiuni ale lui Tisza. Dupa aceea arãtã, cã „mãntuirea patriei“ este program'a tuturor partitelor, dar trebuie sã se specialisã medie locale — sã se arete program'a; de aceea este de lipsã ca sã-si dõe ministerulu program'a, cãci prin ast'a pãte va castigã si membrii

opusetiunali pentru parti'a sa, ori dacã nu — atunci face possibile opusetiunilorã sã-si formulãdie in detaiu programele lor. —

Mai vorbi Vidliczkay contra proieptulu si apoi se redicã siedintia. —

Discussiunea asupra bugetulu se continuã in siedintiele de mercuri si joi, 5 si 6 l. c. participendu la ea oratori din parti'a guvernulu si din ambele opusetiuni, fora a produce inse argumente nõue, ei variãndu numai in alte forme cele ce le aduserã corifeii ce vorbira in primele dõue dile ale acesteã desbatere. In siedintia de joi ajunse apoi la votare proieptulu si se primi nu numai in generale, ci si in speciale. Stang'a estremã votã sengura contra proieptulu, cãci opusetiunea din drept'a facuse larãna nu atãt'a contra proieptulu, ci ceruse numai programa, dechiarãndu cã proieptulu lu-votãdia.

In aceste siedintie se presentãra apoi si unele reporte, ce se vor deabate in siedintiele urmãtorie. Mai insemnãmu cã acei deputãti, ce s'au denumitu de notari publici si s'au publicatu in fõi'a oficialã, si-au depusu mandãtulu. —

In siedintia de vineri 7 l. c. Cas'a reprezentativa a desbatutu si primitu reportulu comisiunii asupra socotilorã finali dia 1870 si celu alu comisiunii de imunitate. Insemnãmu aci, cã in urm'a reportulu din urma se suspinsã dreptulu de imunitate a deputãtulu V. Babasiu pentru a i se potã intentã procesu din caus'a unui atacu ce aparã in Albina contra comitelui Ivãscovicu. —

L. Dunãrea de susu 5 maiu n. 1875.

(Unu procesu de presa intru Romani consãteni, nãntea juderãtii straine.) Duoi economi resp. comercianti, din comuna Varãdia, (lungã Versietiu,) cãrca unu advocatu bunu in Budapesta pentru a-i aperã intr'unu procesu de presa, ce li-a intentatu parintele Põu Jorgoviciu, parochu si assess. cons. totu din Varãdia, la Cartea cu jurati din Pesta, pentru calumnia, comisa intr'unu numeru din anulu trecut alu „Albini.“ Acãst'a intielegendu, mi-am procuratu corespondintia incriminata, ca sã vedu: ce mare crima comisa. a potutu sã indemnu pe unu prootu romanu in tristele nõstre imprejurãri politice de astãdi a redicã procesu de presa in contra uorã conationali si consãteni ai sei? Cãci eu tiena cã nici unu romanu, bine cugetatoriu si prevediutu cu sentiu nationale-morale in peptu nu-i pãte permite sentiu nationale-morale — a trage in procesu de presa pre unu frãte alu seu, fia ori cãtu de grea injuriã, lovitõria in persõna sa, si acãst'a cu atãtu mai pucinu, mai fiindu si alte moduri si midilõce — inca mai coresponditõrie, pentru satisfacerea insultatulu, respective pentru salvãrea onõrei si vãdicã sale atacate.

Eu nu cunoscã in persõna nici pe acuatorulu prootu P. I. (care si-a luat de advocatu in Pesta pre unu jidovu Lõw,) nici pre inculpatii duoi economi romani, si — la unu Ddieu! — nici de la una parte n'am primitu si nu asteptu vr'o remuneratiune pentru intrevãnerã mea in caus'a lorã prin aceste sire. Nu mi se pãte imputã deci partialitate seu preocupatiune facia de unulu seu altulu dintre cei trei Romani si cari — condusi de patima in regretabileã lorã discordia intestina au de cugetu sã se judece — spre scandalisãrea Romanulu si bucuria strainilorã si contrariilorã nostri — nãntea unui tribunãlu necunoscutu, siesse dieci de mile departatu de locuintã lorã. — Nici nu voiu sã discutã in merit substratulã procesulu; pentru cã nu vreu sã aparã judecãtoriu in causã prin desvoltãrea opiniunii mele juristice asupra cestiunii: cã ore corespondintia gravaminãta de parintele P. I. involve seu nu calumnia prin denunciãrea cã santia sa pre timpulu, candu cei duoi plugari si inca cu multi alii nenumiti au scrisu corespondintia, ar fi statu sub inchisitiune criminalã, pre candu parintelu P. I. atunci a fost dejã absolvitu de sub cercetare — din lips'a faptulu obiõptiv. Nici in aceã privintã nu voiu sã-mi esprimu opiãniunea, cã Ssa, acuatorulu, sentiendu-se atacatu in onõrea si vãdi'a sa, si ca prootu romanu si intieleginte, nu faceã ore mai bine, dacã, cu date autentice la mana, rectificã simplu in modu coresponditõriu adevãrulu obiõptivminto cele grosite seu adoverate despre

persõna sa, — decãtu sã pasiesca la estremitate spre nici cãtu de pucinu folosu pentru sine in faciã publiculu romanu! In acãsta privintã judece on. cetitori — iusis de sine, dupã mintea si anim'a lorã.

Cu totulu din alta si inca indoita cauza scriu eu aceste sire pentru publicitate, la adresã fratilorã din Varãdia; si adeca: o data pentru cã tiena de detorintã a fie-cãrui Romanu de anima si pricepere: a staru sã indrepte pe confrãtii sei, cari au retacitu pre caleã discordiei si peririi nõstre nationale; a dõua, pentru cã me dõre, precum pre totu Romanulu cu cugetu romanu trebuie sã-lu dõra, vediuendu cum unii fii ai nãntiunii, si in trist'a nõstra situatiune de astãdi, intr'atãt'a se urescu si se persecuta unii pre alii, încãtu — orbiti de patima si urã personale, nu mai vedu si nu mai sentu ce pecatu nationale comitu ei prin aceea, cã — pentru a-si indetuli o condemnabile dorintã de resbunãre, cheltuiescu mai multe sute — intru bucuria si inãvãtirea strainilorã! Seiu frãtii din Varãdia, cãtu ii va costã preste totu acestu miserabileã procesu de presa? Celu putienu patru sute de florini pre celu ce va perde si una sutã pre eroldulu care va dobendã famosulu procesu! Dieu — celu pucinu, dar posibilu e, ca sã-i costãe si dle dõue ori atãt'a.

Ei bine, dle parinte, nu vedi Dta cã e pecatu de Ddieu, a dã atãt'a potãre de bani — strainilorã, astãdi, candu din tãte partile suntomu, si politicesce si economicã, strimtorãti si cutropiti de mõrte?! Astãdi, candu nãntiunea nõstra are nenumerãto lipse, er d'alta parte este atãtu de misera, încãtu ea vi-ar eternisã memoriã, dacã i-ati dãruã ei sutele de florini ce va trebui sã depuneti pentru advocatii din Pesta si (in tipu de globã) pentru visteria statulu, din careã noi, desi versãmu in ea in totu anulu milliõne, nu capeãmã pentru interesele nõstre nationale nici unu cruceriu?! Si asiã destulu am fost noi storsi prin procesu de presã, pentru cause politice, si condemnãtii nostri au trebuit pururia sã apãdie la seracinea vãstre pentru d'a-si potã respunde glõbele cele grele!

Ce urma de aci? Ce pretinde interesulu nostru nationale si economicu, in casuri de conflicte iure noi in sine? — Impacãre frãtiescã cum se cuvine crestiniilorã de unã si aceãsi sãrte si anume dintr'unã si aceãsi comuna. Dacã inãsa frãtii din Varãdia in condemnabileã lorã discordia intr'atãt'a s'ar urã si persecutã unii pre alii, in cãtu nici ca Romani, nici ca crestini, nici ca cetãtiani de cugetu curãtu, n'ar vrã sã se impãce frãtiesce — prin o dechiaratiune din partea inculpatilorã, seu o rectificãre din partea acuatorulu, in „Albina“ in acelu intielesu, cã pre candu se scriesã incriminatã corespondintia — se sustienea pe nedreptu fãim'a despre inchisitiunea criminalã in contra parintelui P. I., pre candu aceã fãimã de atunci s'a doveditu de nõntemeiãta si inculpatii s'au convinsu despre acãst'a pe deplin si deci constatã in faciã publiculu adevõrulu, — revocãndu vãtemãtorii vãtemãrea, er vãtemãtulu caus'a sa.

Ore nu mai buna, mai coresponditõria mai onorabilã ar fi o asteliu de impacatiune, decãtu ca — in faciã publiculu din Budapesta, nãntea juriulu, sã se mascãrescã intre sine trei Romani, aducendu inculpatii dieci de atestãtu despre parerile si credintiele cele rolu ale parintelui P. I. si portãrile lui de la diferiteã ocasiuni, er gazetele straine luãndu despre acãst'a cunoscintã, constatãndu ce slabi omeni sunt romani, cu totu cu preoti si cu intielegintã si poporu. Judece bine-bine frãtii si a nume pariutele Jorgoviciu, de la care aterna caus'a si fie convinsi cã — nu e cu potintã sã nu se caiescã, ori care ar fi rezultatulu procesulu.

Sãu dacã tocmai nu se pãte sã se impãce acãsta causã in forulu publicistice nõstre, apoi judece se ca dupã tãte formalitãtiele — inãsa nu la Pesta, nãntea publiculu si forulu strainu, ci in comuna a casa, nãntea unui arbitriu de sãpte membri, alesi de ei (trei de acuatorulu si alti trei de invinovãtiti, era alu sãpteleã, presiedintelu, de cei siesse inãsi,) dintre omenii cei mai onorabili si mai domni de incedere in marea si frumõsã lorã comuna. Acostu arbitriu sã d-ãida — dupã ascultãrea ambelorã partii — asupra causei, stipulãndu-se din capulu loculu, cã in casulu, dacã acci sãpte judecatori vor afã — cu mu-

ioritate sau unanimitate de voturi — in corespondinta gravaminata vatemare pe nedreptu pentru parintele P. I. acusatii se fia deobligati a solvi dreptu pedepsa o suma orecare pentru cutare scopu nationala, era judecat'a se se publice in „Albina.“

Eca modulu de impacare, de satisfactiune demna de Romani bun!

Daca fratii din Varadia n'ar vré se urme nici acestu modu, atatu de naturale si umanu; daca n'ar voi se primésca sfatu fratiescu de la mine, carele sciu — ce este procesulu de pressa, si care am scrisu acestea numai din curatu sentiu morale si nationala, dupa convingerea mea de dreptu, — atunci asculte densii de vocea unuia dintre coi mai mari juristi ai timpului presinte, de celebrulu profesore dela Universitatea din Berlinu, *Rudolf Gneist*, carele in celu mai nou opu alu seu, tratandu intre altele si despre defeptele jurialoru europene, in formatiunea loru actuala, si areta neconvenientele cele multe ce obvinu la pertractările procesuali naintea Curtiloru cu jurati, mai alesu in *causa privata*. Deci si din punctulu de vedere teoreticu e recomandabile procedur'a indicata mai susu. Socotésca-se dara fratii din Varadia bine si decida-se dupa bun'a pricepere si bunulu sentiu alu loru, in sa cu repetoscu, specialminte dlui inculpatoriu — ca prin deslegarea acestui procesu naintea jurialoru din Pesta — ori cum va suna veredictulu juratoriloru, nu va secerá nici onóro, nici respectarea naintea poporulu romanu, ci — póte tocmai contrariulu! Lasati-ve deci de discordii si dusmanii si trairi ca frati de un'a si aceesi mama si de un'a si aceesi sórte, cáci una mama natiune avemu noi toti, alu carei interesu se ni fia totudeaun'a si pretutindenia naintea ochiloru, si facia de care are se incete ori ce neintielegere intre noi. Asia se fia! *) *G. M. Liuba.*

Din Transilvania cu datulu 5 maiu a. c. primimu urmatorulu reportu:

(*Vieți'a constitutionale in comitatulu Alba Superiori.*) In lun'a lui Martiu a. c. comitetulu representativu alu comunei *Feriház*, tinandu-si siedintia spre a-si dirige afacerile, deosebitu se ocupá cu revisiunea ratiociniulu de pe anulu 1874; intru aceea doi gendarmi cu baionetele in arme intrandu in localitatea adunării au enuntiatu adunantiesi, cá — sunt tramisi din partea d-lui pretore cu acelu ordine, ca se aresteze si duca naintea Domniei sale pe doi membri din comitetu. La provocarea judelui comunulu presiedietoriu, nepotendu-si documentá tramitarea si ordinulu, ei s'u departatu. Dupa unu patrariu de óra in sa reñtorcandu, aratera ordinu dela d'u pretore, cá — spre a-i ascultá la protocolu, ehiar si din siedintia se-i arestedie si duca naintea sa, aretandu, cá si dlu pretore se afla in comuna si la o casa privata a adunatu in prejuru seu unu consiliu si una partida, firesce nemicu mai pucinu de cátu reprezentantia legale a comunei!

In urm'a acestui evenimentu, comitetulu representativu alu comunei unanime a adusu aceea decisiune, cá fapt'a acést'a a d-lui pretore se se ide la protocolu si se se tramita inaltulu ministeriu de interne, cu aceea enunciatune, cumca comitetulu pana la primirea satisfactiunei cerute, si-inchide siedintiele.

Protocolulu s'a inchiaiatu si speditu. In 4 a curintei dlu pretore a esmisu unu circulariu, prin care citésia pe membrii comitetulu representativu, a se presentá la óra cutare in cartirulu DSale privata. Membrii comitetulu representativu vedindu cá citatiunea pretórelui nu consuna cu legile constitutionali, cu deosebire cu articulu de lege XVIII din a. 1871, au decisu, cá vatemarea acést'a se se astérna naltulu ministru, si totodata despre aceea se se incunoscintiedie si dlu pretore, (— a cáru stimatu nume e: *Haurer Gábor*), ce-co s'a si intemplatu.

*) Nu este prim'a reflexiune, ce ni se tramite spre publicare in acést'a cauza; dar noi — n'am voitu a o influentiá. Si deca astadi venimu a dá aci locu „patitulu“ nostru din Vatiu, apoi o facemu, cáci am vediatu planulu de acusare si apelaré, apoi tienemu lucru de consiliencia a impedeá — de s'ar poté, spectacolulu si consecintiele daunóse pre cari le prevedemu. — *Red.*

La 11 óre dlu pretore sosese inocitu de gendarmi, contandu — firesce — la aceea, cá membrii comitetulu representativu, nefiindu citati legalminte, nu se voru presentá.

In adevéru — nu s'a insielatu; dar a urmatu si aceea, cá — fiindu tocmai serbatóre mare, membrii comitetulu — spre indignarea si scandalisarea locuitorimeu au fostu arestati si teréiti naintea miculu domnu, marelui tiranu!

Onoratulu publicu si-póte intipui, ce sentiu de — ingrozitória legalitate magiara a trebuitu se cuprinda comun'a intréga, vedindu pe respectatii sei betrani in di de serbatóre mare, fora nici o vina si lege, teréiti de gendarmi pe strade! Ómenii mai vechi si adusera a minte de inceputele nefericitei versári de sange de la 1848!

Ei bine: apoi ce óre a fost caus'a seu motivulu pentru care fruntasii comunei fusera astfelu batjocuriti, si teréiti? *Protocolulu de pertractare din 3 martiu a. c. substernutu naltulu ministeriu!!* Éta resultatulu nemedilicitu alu plansoriu contra abuseriloru domniloru de diosa — la domni de susu! Poftimu lege, libertate, dreptate constitutionale!

Acéca, cá protocolulu cu ce ordinatiune va fi fost tramisu din partea naltulu ministeriu cátra comitatu? — nu se scie; de asemenea este secreta si intentiunea d-lui pretore; totu ce stá impede si curatu-e, cá *increderea si respectulu cátra stejanire sufere loviture de mórtie prin astfelu de portare a organelor din poporu.*

Se amintesca acea imprejurare, cá in contra mentionatulu pretore, pentru mai multe mancorfi si abuseri de potestate, in urm'a mai multoru aretári, s'a inceputu si curge cercetare criminala. Dar — pare-ni-se cá cióra la cióra totu nu va scóte ochii, precandu bietulu poporu romanu este cu manele legate — datu préda — unoru ómeni fora Ddieu si fora de lege! *Dnoi amici ai poporulu.*

Campeni, (Tria) la domineca Tomei 1875.

(Éta o data si o scire despre lucrulu placutu, ce promite progresu, promite filosu romanulu.) In 2/14 aprilu a. c. tienutu essamenle semestrali in ambe clásile normali gr. or. din opidulu Campeni. Asta data cele petrecute si vedite me punu in placut'a pusetiune, in privint'a invetiamentulu din principialulu locu alu muntioru apuseni, precum si din celelate comune tienetóre de protopresbiteratulu gr. or. alu Campeniloru a aduce sciri bune publiculu Albinei.

Multiamita celu atot-potinte, cá in urm'a visitatiunei tractulu din partea II. Sale dlu I. B. de Lemeni, a referinteliu scolaru la Consistoriulu archidiecesanu, vedemu resarindu unu nou sóre pe orisonulu invetiamentulu popularu, — incatu statorindu-se lege mai bune pentru invetiatori, dejá am dobanditu invetiatori demni, cari pe langa staruintia neobosita au isbitutu a scóte invetiamentulu popularu din starea lui primitiva, din stagnatiunea seu trandav'a ce s'a continuatu in scólele nostre — fora de a face vre-unu pasiu spre mai bine.

Domni noii docenti intr'adeveru suprisera publiculu ascultatorulu cu fruptele osteneleloru loru, cu progresulu teneretulu nostru in timpul din urma, ba ehiar admirare desteptara ei prin dovedile, cum ei prin dibac'a loru au adusu lucrulu, incatu oricine asculta respunsurile eleviloru la essamenle, trebuie se se convinga, cá in ei lucra mai multu facultatea de a cugetá decatu memori'a mecanica, care pana acuma secura se cultivá in scólele nostre.

Domni docenti prin acést'a si-au cascigatu si acelu merit, cá au datu impulsu acelor'a ce se ostenescu pentru inaintarea invetiamentulu, de a se bucura pentru sporiulu denariloru ce aducu sacrificiu pre altariulu culturile nationali. — In specialu am se amintescu despre decurgerea essaminiiloru in Campeni, in ambe clásile, asemenea in comunele Vidra-de-susu, Vidra-de-medilocu, si in Albaca. In comunele din urma dd. invetiatori G. Rosica, P. Nicola si I. Germanu, toti teologi absoluti din tempulu mai nou, dupa afirmárele celoru competinti, si anume si a inspectorelu tractuale de scóle, si-au cascigatu tóta recunoscintia si multiamita, atatu a mai mariloru, cátu a poporulu peste totu din acele comune, si e de speratu, cá numitele comune vedindu aceste rezultate ale progresulu, se voru sili pre venitoriu inca mai multa, cá scólele loru, de altmintreala pompóse, se fie totu de a un'a prevédute cu invetiatorii cei mai demni!

Essamenle din opidulu Campeni, ce se tine de classea I. n'au potutu se ne satisfacá, fiindu cá — de nevoia, pentru anulu acést'a a trebuitu se tienemu unu invetiatoriu nu tocma corespondiatoriu, dar carele in sa de aceea si-inchiaia acést'a cariera; cu atatu in sa mai multu ne-a bucuratu essamenulu din classea II. care classe numai in anulu curinte, dupa complanarea multoru neantielegeri s'a deschisu. Domnulu invetiatoriu Simeonu Medrea, absolutu in gimnasiu si in teologia, ni-a probatu in facta cá — de ce mare importantia si necesitate, dar si folosu sunt studiile pregatitóre pentru ori-ce cariera; — densulu dest' numai acuma a intratu in pressa, lips'a de pressa a suplinit'o prin frumósele cunoscintie teoretice si prin zelu neobositu.

Respunsurile eleviloru — chiare, pururia motivate, si bine exprese si cu securantia si curagiu rostite, au atestatu din destulu despre metod'a buna a domnulu invetiatoriu si au facutu ascultatoriloru una astfelu de bucuria, in catu órele in cari am asistatu la acestu essamenu au devenitu o adevérata mangaiere nationala!

Candu aducu la cunoscintia oneratulu publicu aceste, nu potu a nu-mi exprime dorint'a, cá tare ne-am imbucurá candu si pe anulu venitoriu, am poté se saluta-mu pe laudatili dd. invetiatorii in medilocu nostru. Unu ascultatoriu.

Varietati.

*) (*Originalitate si resp. genialitate magiara.*) Cetim in „Hon.“ organu alu guvernulu magiariu de astadi sub rubric'a de „manuntiusiuri“ in arulu de domineca trecuta — unu discursu intre doi deputati opositionali din drépt'a estrema, unde acestia si-comunica suprienderca loru pentru energia ce manifesta ministrulu Tisza intru sustinerea autoritátei guvernulu, pre carea elu ca conducetoriu celu opositionei mai multu a atacat'o si ruinat'o; la acést'a unulu observa cá: „da, asiá este; eu multu am studiatu referintiele magiare si am esperiatu aceea, cá de comunu din becheri s'au facutu cei mai bun'i panduri.“ („Hogy rendelkez a szegény legényből lett a legjobb pandur.“) Er celaltu deputatu respunde: „Audi, ast'a este o idea mare! Vom folosi-o la alegeri.“ Dóra — cá se candidodie si aléga totu becheri pentru Dieta!

*) (Érunu naufragiu in fricosiatu) Telegrafulu ni aduce inforatori'a scire, cá sambat'a trecuta, in apele grupe de insule de la Bis Hop s roch din caus'a unei negure grose, ce tienea de 3 zile, corabia „Schiller“ a fost trantita de unu stanu de pétra si s'a spartu numai decatu, cufundandu-se in mare. Pe ea se aflau 855 de persóne, dintre cari 312 au peritu! Valorea cufundata in mare e, de peste unu millionu de fl.

*) (*Multiamita publica.*) Epitropia bisericeasca si cu preotimea din Moldova-nova, in protopresbiteratulu Bisericeii-albe, si-tiene de sacra detorintia, a aduce pe acést'a cale profunda multiamita marinimosulu domnu *Alesiu de Risticu*, comerciantu din locu, pentru cá a donatu bisericeii nostre „*Punerea in mortu a domnulu Iesus Cristosu*“ forte elegantu lucrata, cu o pictura esemplara pe metasa alba; — pictur'a este escelentu lucrata in *München in Bavaria*, dupa ritulu bisericeii nostre; dreptu acést'a fapta nobila, urámu generosulu crestinu donatoriu: cá Domnedieu pré induratulu se-i respátésca cu binecuvantarea sa si se-lu sustina sanetosu impreuna cu intréga familia sa la multi fericiti ani! — *Stef. Gava*, invetiatoriu.

*) (*Multiamita publica.*) Societatea „*Petru Maioru*“, dorindu a avé in bibliotec'a sa opurile fericitulu ei patronu „*Petru Maioru*“ in anulu trecutu a adresatu prin diuarele romane din locu o rogare catra acei on. dni, cari ar posiedé vr'unulu seu mai multe din opurile amentitulu invetiati, se binevoiesca a le oferi societatii gratis seu pre langa orecare recompensa.

La acést'a rogare pana acuma a avutu generositatea a respunde stimabil'a domnióra *Lucretia Costa* din Arado, gratificandu societatii „*Istoria pentru inceputulu Romanilor*“, de *Petru Maioru*, in carea la fine se afla se disputele autorelu pentru acést'a istoria, avute cu recensentulu K. . . . tradusa din limb'a latina de *Damascenu Bojina*.

Pentru acést'a bunavointia si atentiune, venimu a exprime stimabilei domnióre cea mai respectuosa multiamita a societatii „*Petru Maioru*“. — Asemenea venimu a exprime respectuosa multiamita a societatii se onoratulu dnu *Bonifaciu Florescu* pentru opulu: „*Cursu facultativu de istoria moderna critica*“, si pentru brosiura: „*Etiam contra omnes*“, mai departe onorabilelu comitetu din Paris, distributoriu de cárti intre Romani si Slavi, pentru alu II. versamentu de cárti francesce, de 154 volume, ce am primitu in anulu acést'a —

Cu acést'a ocaziune rogámu de nou pre acei dni, cari posiedu vr'unulu din opurile fericitulu *Petru Maioru*, atara de cele amentite mai susu si ar voi a le oferi societatii gratis seu pre langa orecare recompensa, se binevoiesca a incunoscintia societatea despre acést'a. — Adresa e: „*Strat'a Vatiului*“, (vaci-utza) nr. 12. Budapesta 28 aprilu 1875. — In numele societatii lit. „*Petru Maioru*“: *Augustu Horsia* mp. presedinte; *Petru Ilesiu* mp. secretariu.

*) (*Anunciu literariu.*) Tomulu alu II-lea din „*Poesiele* populari ramano,“ respective; „*Doinele si horele*“, adunate de subinsemnatulu — si cari aveau se ésa de sub tipariu inca in anulu trecutu — au aparutu acumu si se potu procura de a dreptulu de la subinsemnatulu. — Tomulu inregu consta din 16 cole tiparite in 8º, cupriindu 193 doine si 60 hore. Pretulu cu postu-portu cu totu e: 1 fl. 10 cr. a. Coleptantii primescu de la 10 ess. unulu gratis.

Fiindu-ca pan' acu nu mi s'au napoiatu nici un'a din colele de prenumeratiune la „*Doine si hore*“, de aceea rogu pe p. t. dni carora li tramesei atari cole, se binevoiesca a mi-le napoiá, cátu de curendu, cá se sciu cui am se trametu. — Asemenea rogu si pre p. t. dni ce me spingirina la tonulu I. se binevoiesca a nu-si retrage succursulu, cá asiá — scotindu-mi spelele tipariulu — se potu pune sub pressa tomulu alu treilea „*Satirole*“ — *Cernauti*, 3 maiu n. 1875 -- *S. Fl. Marianu*, teologu. —

(*Scrierile complete ale lui V. Alessandri*) Libraria *Socecu & Comp.* din

Bucuresci, calea Mogosioei nr. 7, anuncia aparitiunea primei serie a scrieriloru lui *Vasile Alessandri* „*Teatru*“, 4 volume 8º formatu Charpentieru, chartia velina, tipariu elegantu.

De vendiare la tote libráriele din tíera pre langa pretulu de 20 lei noi pentru 4 volume.

Spre finele lunei maiu anulu curente va aparé seri'a II. „*Poesie*“ si pe la finele lui octobre seri'a III. „*Prosa*“ de *D. Vas. Alessandri*, caroru serie vor urmá mediatu *Poesiele lui Dim. Bolinteanu*.

Din plati'a de cerealie.

Suntemu la inchiairea periodulu de primavéra, macar cá dupa amblarea timpulu — propriamente abiá incepe primavéra, abiá incepe unu picutiu de caldura.

Pe langa totu timpulu aspru, reporturile despre starea semenatureloru (si chiar nici a gradineloru —) nu suna reu. Ce e dreptu, icicolia din caus'a frigulu, brumei si a secetei, au suferitu vegetatiunea, ér in desvoltare ca prototindenia a remasu inderetu; totusi preste totu luata, ea se considera — desi intardiata, cu atatu mai bine asecurata in productiune.

Destulu cá din acést'a consideratiune, precum si pentru reporturile inca si mai favorabili de prin celalalte partii agricole ale Europei, pretiurile cerealieloru si mai vertosu alegráului — scadiura in timpul din urma.

In plati'a si a Vienei si a Budapestei septeman'a trecuta gráulu perdú din pretu 5—10 cr. dupa magia vamale; asemenea si porumbulu si ordiulu au suferitu perderi; numai secar'a si ovesulu si-au pastratu pretulu, ba ovesulu a mai si cascigatu.

Gráulu celu frumosu de 86—89 pondi, in Viena s'a vendutu cu cáte 4 fl. 90 cr. pan la 5 fl. 50 cr. Anume gráulu celu bunu din *Romania* a primatu asta data pre alu Ungariu. Gráulu de medilocu, de cáte 84—85 pondi, s'a platitu cu 4 fl. 50 cr. pan' la 4 fl. 80 cr.

In plati'a *Budapestei* avendu gráulu si mai pucina cautare, acestesi calitati s'au platitu cu cáte 40—50 cr. mai slabu si septeman'a trecuta intréga se vendura cam 13,000 de magie cu perderi pan' la 15 cr!

Secar'a in Viena s'a sustienutu dela 4 fl. 40 cr. pan' la 4 fl. 20 cr; pan' la 3 fl. 90 cr. in *Budapesta* dela 3 fl. 40 cr. pan' la 3 fl. 60 cr.

Ordiulu, dupa mesur'a de 72 pondi, in Viena cu 3 fl. 2 cr; in *Budapesta* dela 2 fl. 40 cr. pan' la 2 fl. 75 cr.

Forumbulu in Viena 3 fl. 30 pan' la 3 fl. 60 cr; in *Budapesta* 2 fl. 95 cr. pan' la 3 fl. 20 cr; dupa calitate.

Ovesulu, dupa mesur'a de 50 pondi, in Viena cu 2 fl. 30 cr. pan' la 2 fl. 75 cr; in *Budapesta* cu 2 fl. 10 cr. pan' la 2 fl. 23 cr; dupa calitate.

Rapiti'a, carea tocmai infloresce pre campiele nostre, fora cá se promita multu, inca n'a inceputu a fi cautata.

Legumile se vendura numai in cátimi mice, cu pretiuri scadiute: *fasolea* cu 5—6 fl. metiulu, *maserea* cu 5—6 fl. 50 cr; *lintea* cu 6—7 fl. 50 cr. dupa magia vamale.

Vitele s'au cautatu mai bine din caus'a lipsei de marfa destula — atatu in Viena cátu si in *Budapesta*.

Rimatorii grasi anume s'au vendutu in *Steinbruck* cu cáte 32—36 cr. de pondu; slanin'a cea prospeta cu 38—39; cea afumata pan' la 42 fl. 50 cr. magia; untur'a de porcu cu cáte 45—46 cr. —

Concursu.

Pentru ocupurea postulu de invetiatoriu romanu gr. or. in comun'a *Hezerisiu*, in protop. *Lugosului*, cottulu *Carasiului*, se deschide concursu pona in 21 maiu a. c. calendariu vechiu.

Emolumentele sunt: 300 fl. v. a. salariu anuale, duce jugere de pamentu aratori, gradina de unu diumetate de jugere ostravilau, cortelu liberu si patru orgii de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si adresá recursele loru, timbrate si instruate in intielosulu statutulu org. bes. catra on. sinodu parochiale gr. or. din *Hezerisiu* si a-le tramite Dlu protop. *Georgiu Pesteanu* in *Lugosiu*. *Comitetulu parochiale*, 2—3 in contielegere cu d. protopr. tractuale.